

שבעת ימים פרק ראשון יומא

עין משפט נר מצוה

בז א מיי פ"ו מכלות
ס"ט ומוחה הלכה א
והלכה ו:
בב ב מיי שם ה"ג ע
טו"ט ע"ד ס"ד רפו
סעיף א':

גליון הש"ס

גמ' בית חתמא לא
איך. כעין זה חולין קלט
ע"כ ו"י: תוס' ד"ה איני
יודע וכו' ו"ל אדרבה
משום דמינה פליק. עין
משנת הרמב"ם ח"א סימן
מ: ד"ה חוין ב"ו שבנויות
בכ"ש. עין לעיל ח ע"ב
מוס' ד"ה דל':

הגהות הב"ח

(א) גמ' מדי טו'
ממשמע) תלמי' ו"כ
ס"א מדי כמשמעו יון
זו מקדוניה וכן עיקר:
(ב) שם ד"ה תלמי'.
ו"כ רש"י ל"ג ליה:
(ג) רש"י ד"ה נפלו טו'
נלשאר שהיה מוכדים
נפל כ"ד:

הגהות הגר"א

[א] גמ' גרממא. ל"ל
גרממא (ועמ"ש ב"ר
ר"פ דנעמי: [ב] שם
ד"ה אחר) תלמי' וכן
מתקן רש"י:

מוסף רש"י

זה סילק. שם עיר
(כחובות י:).
שבאחים. גזיר שבהם,
כמו שד הימין שחובה
מן השמאל (סוטה ד:).
שמשיה את הארץ
כשחיותה. שמקום נגלו
מעמיק בלחן מרוב טבדו
ויכני שם כמולא וכסמא,
ולשון ששי לא פורש לנו
מאי דמי לשחיות, ונראה
לשון עמודי שש, ששם
ככדים ומקום המעמד
ויכני (שם). תלמי'.
מלס הממרישה שמעלה
העפר ומעמיק בלחן
(שם). שמעניקין החמה
בקומתו. מרוב גובה
קומתן לזמה כליו זלזלם
נוקב וענק נקבב שהחמה
יוצאה זו (שם). לכן
יתנם עד עת יולדה
ילדה. היינו ט' חשית.
כלמחרתמקין כןן מסוכן
ענין דלעתא למילה,
ומכ"ה (מיכה ה) ועמד
ורעה בעת ה' וגו' וישבו
כ' עתה יגדל, ומתמקין
ויוטונו מניני גלותוהו
(סנהדרין פח:). על בני
ישראל. היינו כל העולם
שכרלא מתפרסו זו (שם).

איני יודע אם נינהו העיר הגדולה וכו'. ומימה לי אמאי לא קאמר
נמי איני יודע אם כלל העיר הגדולה כיון דמספקא ליה זרסן
ונינהו שלפני פניו אם העיר הגדולה עליהו קאי כ"ש דאיכא לספקין
כלל דמינה קא סליק ו"ל אדרבה משום דמינה קא סליק אם איתא
דעלה קאי לא הוה ליה למימר היא
העיר הגדולה אלא העיר הגדולה:

חזין מלשכת פרהדרין שבה היתה
יורה. ולא תאמר ליחשוב נמי
לשכת בית אבן שבה היתה לירה
לכחן השורף את הפרה י"ל לא חשיב
אלא לשכות שבמקדש * שבנויות
בקודש אבל לשכת בית אבן זהר
הבית הוה א"י כיון דלא הוה בכל
שמה אלא אחת לכמה שנים לא
חשיב לירה: **וכי תיבא מדרבנן.**
וא"ל מ"מ אכתי תיקשי לעיל נמי גבי
לשכת פרהדרין ליגזרו מעמא משום
ומאי אליטריך לפרושי טעמא משום
שלא יאמרו כהן גדול חבוש צבית
האסורים י"ל דלמאי דס"ד השמא
לשכת פרהדרין נמי מחייב ר' יהודה
מהאי טעמא ולא מטעמא דשלא
יאמרו כ"ג חבוש אבל מימה לי מאי
קאמר וכי תימא מדרבנן מכל מקום
תיקשי אכתי דרבנן אדרבנן מכ"ש
דהכא פטרי אפילו מדרבנן ועליל
מחייבי אפי' מדאורייתא ו"ל דרבנן
אדרבנן לא קשה דשאיני סוכה דלית
עראי היא דבכל יכול להיות שהוה יוצא
ממנה כגון אם הוה מנטער או ירדו
גשמים וכהנה רבות אבל לשכת
פרהדרין שהיה צמחה בקציעו' מחייבי:
דילמא

תלמי שמשום את הארץ תלמי תלמי (א) דבר אחר אחימן בנה ענת
אשר חשב (על) יושבי תימן אם לא יסחבום צעירי הצאן אם לא יושעו בן לוי
רבה בר עולא מאי משמע דהאי צעירי הצאן פרס הוא דכתיב (ו) האיל אשר ראית בעל הקרנים (הוא)
מלכי מדי ופרס ואימא יון דכתיב (ו) והצפיר השעיר מלך יון כי סליק רב חביבא בר סורמקי אמרה
קמיה דההוא מרבנן אמר ליה מאן דלא ידע פרושי קראי מותיב תיובתא לרבי מאי צעירי הצאן
זוטרא דאחורי דתני רב יוסף תירס זה פרס אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן משום ר' יהודה
ברבי אלעאי עתידה רומי שתפול ביד פרס קל וחומר ומה מקדש ראשון שבנאוהו בני שם והחריבוהו
כשדיים נפלו כשדיים ביד פרסיים מקדש שני שבנאוהו פרסיים והחריבוהו רומיים אינו דין שיפלו
רומיים ביד פרסיים אמר רב עתידה פרס שתפול ביד רומי אמרו ליה רב כהנא ורב אסי לרב בנויי
ביד סתורי אמר להו אין גזירת מלך היא איכא דאמרי אמר (ל) אינהו נמי הא קא סתרי בי כנישתא
תניא נמי הכי עתידה פרס שתפול ביד רומי חדא דסתרי בי כנישתא ועוד גזירת מלך הוא שיפלו בוגין
ביד סתורין דאמר רב יהודה אמר רב (א) אין בן דוד בא עד שתפשוט מלכות רומי הרשעה בכל העולם כולו
תשעה חדשים שנאמר (א) לכן יתנם עד עת יולדה ילדה ויתר אחיו ישובו על בני ישראל: ת"ר כ"ל הלשכות
שהיו במקדש לא היו להן מוזה חוץ מלשכת פרהדרין שהיה בה בית דירה לכהן גדול אמר ר' יהודה
והלא כמה לשכות היו במקדש שהיה להן בית דירה ולא היה להן מוזה אלא לשכת פרהדרין גזירה היתה
מ"ט דר' יהודה אמר (א) (רבא) קסבר רבי יהודה כל בית שאינו עשוי לימות החמה ולימות הגשמים אינו בית
אייתיביה אבוי והכתיב (א) בית החורף על בית הקיץ א"ל בית חורף ובית קיץ איקרי בית * שתמא לא
איקרי אייתיביה אבוי * סוכת החג בחג ר' יהודה מחייב וחכמים פוטריין ותני עלה ר' יהודה מחייב בעירוב ובמוזה
ובמעשר וכי תיבא מדרבנן בשלמא עירוב ומוזה איכא למימר מדרבנן אלא מעשר מי איכא למימר מדרבנן
דילמא

תוס' ישנים

ו אקטריסוף. א) כן ג' הקוטרים. ואפילו אי גרס קטריסוף ללא אל"ף אין זו קטריסוף דגייטין (א) ועיבודין
זו, [ב] דהאי מלך אשור הוה, וההוא דהתם מלך בשד"ס. ועוד אומר רבינו הוקן דשמה י"ל ששורב בנה צנינים
דמשמע קרא לשור יקדה לניס (נשעה כג, יג), פירוש לזכר בעלי פסיעו. ואפשר שיקד זה בנין. איני יודע אם
רפן גדולה או נינהו. אבל בכלל לא נתפסק אם הוה גדולה. לפי שכן שנינו גדולה היא שבעל הספוק או רפן
שבנויה מדבר הספוק, אבל כלל אינו מדבר אלא מזכירה. חוץ מלשכת פרהדרין. וא"ל הא איכא נמי לשכת כהן
השורף את הפרה שהיה צנינים מורה והיא היתה בקודש, כדאמרין (פרה פ"ג מ"ן) שהיו עושין כשב מהר הבית
לחר המשחה, ותנן נמי (מדות פ"א מ"ג) שער המזרחי שפיר וכל מעסקיה יולאין להר המשחה וגמרין ממילואי.
ואומר רבינו הוקן דזואיל ומה (בטלה) (בטלה) שמה לא קחשיב. ולשכת בית אצטנים נמי דלמרינן שהיה בית דירה
לכהן גדול לא קחשיב, שלא היה שם עיקר דירה. וכי תיבא מדרבנן, מימה דלמאי לא חייב כלום דלעיל לשכת
פרהדרין לא מחייב רבי יהודה אלא גזירה שמה יאמרו כהן גדול חבוש צבית האסורין והכא מחייב מדרבנן סוכה אלו
צית. ולכא למימר דגזירה נמי דקאמר לעיל גזירה לשכת פרהדרין אטו צית, דהא כמה לשכות היו שם לצבת דירה
ולא גזרינן כזו אטו צית. ואומר רבינו הוקן דבטלה המטורה לכל גזרינן אטו צית, אבל לשכת פרהדרין מטורה לזריזין
וכשכלל לא ר' יוחנן מלהניח מוזה צמחיס, ואיניש דעלמא לא מתקן אדעמיהו שאין שם. וכי תיבא מדרבנן, מוזה
ואכתי קשיא דרבנן דרבנן דלעיל מחייבי והכא פטרי. מיהו לא מתקן דלעיל הן קושא ולעיל נמי לא משני לה.

אפ"י שיהא אלהים ליפת. שזכו פרסיים לצנות צית שני אין
שניה שורה אלא במקדש ראשון שצנה שלמה שצד מורעו של סם:
סקיסתן גווייטא וסקיסתן צרייטא. אכסמה וכסתא קאי שמנן שוה
והס מחו מוקף הריס והחילונה מקפת את הפנימית ורמוקה פנימית

חוף * מן היקף חילונה לכל צד מאה
פרסי והיקף החילונה אלפא פרסי:
מן הארץ היהא ילא. שלא להיות
צבנת דור הפלגה: **והס אחימן וגו'.**
אלידי דדריש שמהמא נקט נמי להאי:
שמיים אס הארץ כשחיות.
בפסיעותיו: **וששי** לשון השמא
והשצר (א"כ"ה ג) והשיין אחד לצדו
שורש צמיצה: **סלמיס.** כשורות
הממרישה: **דבר אחר** לא גרסינן:
מעניקין אס החמה. דומה שזוארו
נוקב ועולה צמלון הקריע: **אמר**
ר' יהושע בן לוי אמר רבי גרסינן:
אמר קמיס הוה מרבנן. להא
אמקפתא דרבה צר עולא: **נפלו**
כשדיים ביד פרסיים. נלשאר (א) ציד
דריש המדי וכוש הפרסי חתנו:
והלא כמה לשכות היו שם. לשומרי
הבית: **גזירה היסה.** לקמיה [ע"ז] מפרש
גזירה שמה יאמרו כהן גדול צבית
האסורים הוה חבוש: **אינו צית.**
וגבי מוזה צנינן צית חשו: **רבי**
יהודה מחייב. לענין מעשר דקיימא
לן * אין הטבל מתחייב צמעשר מלאכול
ממנו אכילת עראי עד שיראה פני הבית
שנאמר * צעירי הקודש מן הבית:
צעירוב. אס פתוחה לתר שיט זה שאר
דירות אסורת על (צני) כולם אס לא
עירבה עמם: **ובמוזה.** ואלע"ג דלניה
עשויה לימות החמה ולימות הגשמים:
אלא

ששי בנה אלוש תלמי בנה תלבוש ילידי הענק שמעניקין החמה בקומתן אמר רבי יהושע בן לוי
אמר רבי עתידה רומי שתפול ביד פרס שנאמר * לכן שמעו עצת ה' אשר יעץ * (על) אדום ומחשבותיו
אשר חשב * (על) יושבי תימן אם לא יסחבום צעירי הצאן אם לא יושעו בן לוי רבה בר עולא מאי משמע דהאי צעירי הצאן פרס הוא דכתיב (ו) האיל אשר ראית בעל הקרנים (הוא)
מלכי מדי ופרס ואימא יון דכתיב (ו) והצפיר השעיר מלך יון כי סליק רב חביבא בר סורמקי אמרה
קמיה דההוא מרבנן אמר ליה מאן דלא ידע פרושי קראי מותיב תיובתא לרבי מאי צעירי הצאן
זוטרא דאחורי דתני רב יוסף תירס זה פרס אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן משום ר' יהודה
ברבי אלעאי עתידה רומי שתפול ביד פרס קל וחומר ומה מקדש ראשון שבנאוהו בני שם והחריבוהו
כשדיים נפלו כשדיים ביד פרסיים מקדש שני שבנאוהו פרסיים והחריבוהו רומיים אינו דין שיפלו
רומיים ביד פרסיים אמר רב עתידה פרס שתפול ביד רומי אמרו ליה רב כהנא ורב אסי לרב בנויי
ביד סתורי אמר להו אין גזירת מלך היא איכא דאמרי אמר (ל) אינהו נמי הא קא סתרי בי כנישתא
תניא נמי הכי עתידה פרס שתפול ביד רומי חדא דסתרי בי כנישתא ועוד גזירת מלך הוא שיפלו בוגין
ביד סתורין דאמר רב יהודה אמר רב (א) אין בן דוד בא עד שתפשוט מלכות רומי הרשעה בכל העולם כולו
תשעה חדשים שנאמר (א) לכן יתנם עד עת יולדה ילדה ויתר אחיו ישובו על בני ישראל: ת"ר כ"ל הלשכות
שהיו במקדש לא היו להן מוזה חוץ מלשכת פרהדרין שהיה בה בית דירה לכהן גדול אמר ר' יהודה
והלא כמה לשכות היו במקדש שהיה להן בית דירה ולא היה להן מוזה אלא לשכת פרהדרין גזירה היתה
מ"ט דר' יהודה אמר (א) (רבא) קסבר רבי יהודה כל בית שאינו עשוי לימות החמה ולימות הגשמים אינו בית
אייתיביה אבוי והכתיב (א) בית החורף על בית הקיץ א"ל בית חורף ובית קיץ איקרי בית * שתמא לא
איקרי אייתיביה אבוי * סוכת החג בחג ר' יהודה מחייב וחכמים פוטריין ותני עלה ר' יהודה מחייב בעירוב ובמוזה
ובמעשר וכי תיבא מדרבנן בשלמא עירוב ומוזה איכא למימר מדרבנן אלא מעשר מי איכא למימר מדרבנן
דילמא

רבינו חננאל
אין השכינה שורה אלא באהלי שם, ומקדש שני בנויה פריא דאתו מיפת דתני רב יוסף תירס זו פרס וכתוב בני יפת
גומר ומגוג וגו'. אמר רבי עתידה רומי שתפול ביד פרס שנה' לכן שמעו עצת ה' אשר יעץ (על) [אל] אדום ומחשבותיו
וגו', אם [לא] יסחבום צעירי הצאן. ופירש לה צעירי הצאן זוטרא דאחור. ופרסאי מנא לן דמיפת קאתו דכתיב בני יפת
גומר ומגוג כי גומר זו גרמומיא מגוג זו גינתא. מדי כמשמעו. יון זו מקדוניה. תובל זו בית איניקי. והיא גרסי' בע"ז
בגינות בית איניקי. ותירס זו פרס, ותני רב יוסף תירס זו פרס. מקדש ראשון בנאוהו ישראל שהם בני שם והחריבוהו
כשדים נפלו כשדים ביד פרסיים מקדש שני שבנאוהו פרסיים כו'. אמר רב עתידה פרס שתפול ביד רומי תניא נמי כו',
דאמר רב יהודה אמר רב אין בן דוד בא עד שתפישוט מלכות הרשעה ט' חדשים בכל העולם שנאמר לכן יתנם עד עת
יולדה ילדה ויתר אחיו ישובו. ת"ר כל הלשכות שהיו במקדש לא היה בהן מוזה חוץ מלשכת פרהדרין מפני שהיא בית
דירה לכהן גדול שבעת ימים בשנה. א"ר יהודה וכי אין שם בית דירה אלא זו בלבד כו'. ואוקמה רבא אליבא דר' יהודה
(לימות החמה ולימות הגשמים) אלא מרוב כל שהיא בית דירה [לימות החמה ולימות הגשמים] חייבת ושאינה בית דירה
פטורה שנאמר וכתבתם על מוזהות ביתך, ביתך סתם כתיב. ואצ"ג דכתיב בית החורף ובית הקיץ, בית החורף ובית הקיץ
איקרי בית חמא אלא איקרי אלא העשוי לירית ימות החמה וימות הגשמים. ומותיב אבוי סוכת החג בחג ר' יהודה מחייב
וחכמים פוטריין. ותני עלה ר' יהודה מחייב בעירוב ובמוזה ובמעשר. כלומר בית הוא דהא קי"ל אין חייב בעירוב אלא
בית וכן במוזה. והפירוט נמי אינו חייבן במעשר עד שיראו פני הבית. ואם האמר מדרבנן חייב

א) לפנינו כש"י לטא ונגיעין דף ר' מביא זה המוס' ד"ה ומני כשם רש"י גם נגמ' ה"י שם ובעיבודין אקטריסוף ב"ל אבל כתי' הוא ב"ל א'.

שבעת ימים פרק ראשון יומא

(א) [סוכה ז: כא:]

רבינו חננאל

וניחוש דילמא מפרשי מזה מעשר על אחר [שן]חובי מדאורייתא, ונמצא מפרשי מעשר מן הפטור על החיוב. אלמא במעשר (דאיכא) [ליכא] למימר חיוב מדרבנן. ומפורש בתחילת סוכה. ופירק רבה בשבעת ימים שכהן דר בה כולי עלמא לא פליגי דחיבי במזוזה, כי פליגי בשאר ימות השנה, רבנן סברי גורנין לקבוע בה מזוזה כל השנה אטו שבעת ימים השנה רבה קתני במליל יהודה סבר לא גורנין. א"ל אביי והא סוכת החג קתני במליל שולוקתם בשבעת ימי החג, ופירק רבה פירוק אחר ואמר ודאי לא פליגי אלא בהני שבעת ימי דדר בה כהן גדול, ושני ליה סוכה מלשפה, טעמא רבי יהודה בסוכה דבעי דירת קבע ודירה לדתיה דירת קבע כדגמיה סוכה שהיא גבורה למעלה מעשרים אמה פסולה ור' יהודה מכשיר עד מ' ונ' אמה. וכל דירת קבע וכל דירה נמי שהיא לדעתיה, חיבתה במזוזה, אבל דירת כהן גדול בלשכה זו ותיקני לה מזוזה שלא יאמרו כהן גדול בבית האסורין הוא בחזק. דברי רבנן פשוטין הוי.

תוס' ישנים

ורבוי ושלומן, דהא מ"מ אשכחן לר"מ דמתניך דירת קבע ויזמ מתוך, דהא רבי אית ליה דירת קבע ויזמ מ"מ דמתניך בסוכה ד' אמות על ד' אמות ואינה אמות על ד' אמות ור' יהודה ור' שמאי ור' יוחנן ור' יוסי אית לה כרבי דלמך ד' אמות על ד' אמות ומכשיר סוכה עולה ככנסו, ור"מ פסק סוכה עולה, אלמא מתניך ביה דירת קבע. ועוד כי און נראה לר"ש דסוכה דתתא קבע לענין מזוזה כדלמך בריש פרק הישן [כא], [ב] וא"כ רבי יהודה לטעמיה דלמך סוכה דתתא קבע בענין והו מזה אל עריל ולא אמי אל עריל ומבטל אל קבע, ור"ש סבר קבע, ואמאי קאמר הכי לימא לר"ש סבר דסוכה לא הו כל כך אל קבע ואינו אהל קבע כמו רבי יהודה, אלמא שטילן הו שון לענין דירת קבע ויזמ אהל דכריס מנו עריל, ור"ה לענין מזוזה, כי למה נתקן דמיוקוס דכרי שטילן לריבין. הי"ד אלמאן. רבי יהודה

סוכה דירת קבע בעינן. ראיה להשתמש קבוע ונרתיב כ"מ (סוכה ז:).

תוס' ישנים

ודילמא אתי אפרושי מן החיוב על הפטור. והא ככמה מקומות תקנו מעשר מדרבנן ולא גזרו. וי"ל מהכא איכא למיטעי טפי ללא מסקי אטעמא דגורה היא, אללא סברי דבית גמור תשיב. וכי האי גונא אמרין צפסחוס [גא], [ח] גבי מלחא בלחוס ונכלה זר בלחוס, דילמא אמי לאפרושי מן הפטור על החיוב כו'. ור"ה אתי אפרושי בו, ממה דמלא איכא למיטעא חס יפיש מזה על אטו שמתייב ורואה על הבית או מלוחו על זה, נמי דלמי מחייב כלל במעשר עד שיראה פני הבית, מ"מ חס הפרש מנו מעשר בשבילן שפיר דמי, דקאמרין בעלמא שנת קב, [ב] ממש [לשון] שקמינו שטילן פטור מתורה גדולה ור"ש אמת שמירה (אחר) [קודם] שיראה פני הבית. ועוד הוצא ריב"א ראיה מתקן במסכת תרומות [פ"א מ"ן] אין מורנין דבר גלג עגמרה מלכחו על דבר שגמרה מלכחו וכל מרס תרומתו תרומה, וכל שכן האי שפירש מלמחו אלא שלל ראה פני הבית. וי"ל דמ"מ י"ב לחוס כגון שביבא סתופיה דרך גנות [ו] וקרפיות לטובה או היולה [במון], [ד] שמן התורה פטור ממשערי אפילו הוא בחבילת (עריל) [קבע] ויבא להפרישו על אטו שהכניס בתוך לבית שכן התורה חייב ממשערי לענין אכילת קבע, דלא שרין אלא בנתמהו בלבד. ה"ג בקאמורם ובפירוש ר"ה רבי יהודה סבר א"א גורנין שאר ימות השנה אטו שבעה ורבנן סברי גורנין א"ל רבא והא סוכת חג כהן גדול לענין אכילת קבע, דלא פירוש וטעמי רבנן אפילו חג כהן גדול נשכח פרהדרין יבשה לשכת פרהדרין יבשה. ור"ה וכו' לא היה צריך אפי' דתתא קבע. וי"ל דודאי ידע והוא לא מיירי אלא בלשכה, אללא בסוכה מליבן ג' מדרבנן, והיה יכול ודאי להקשות דרבנן אדרבנן דפטור ועלל ממייב, אללא שהיה יכול לומר דתרי רבנן עיבה. ומיחו קשה קנת דלמאי לא קפריחן ליה רבא כהניא דר"י אדר' יהודה הוה קשה אפי' יהודה קשה. דרבנן אדרבנן לא קשה. ועוד קשה קנת דמשמע דמי לא הוה מני חג הוה אמי שפיר, ור"ש אדר' יהודה, טפי דר"י יהודה הוה מן האורה ולעיל לא מחייב אפילו מדרבנן, ורבנן פטרי הכא ועלל מעיב י"ל דר' יהודה לא מחייב

דילמא אתי אפרושי מן הפטור על החיוב. תימה לי הא איכא טובא דמדאורייתא לא מחייב ורבנן גזרו בהן ולא חיישינן דילמא אתי לאפרושי מן הפטור על החיוב כגון הלוקח מעם הארץ וי"ל כיון דלא תקינו לאפרושי תרומה גדולה ואפילו מעשרות נמי דתקינו לאפרושי מפרישן והן שלו איכא היכירא טובא דהוי מדרבנן ולא אתי לאפרושי מן הפטור על החיוב וכן הא דלמך פ"ק דבילה (דף יג.) הכניס שזולים לעשות ערילי בלא מעשר איכא היכירא

דמידי דמיחייב מנדאורייתא אסור לאכול אפי' ערילי אחר מירוח כדמתן בפ"ק דמסכת פילה (מ"ו) מאכילין לחיות ולעופות עד שימרח אצל בתר מירוח לא וכל אכילת צהמה חשיב אכילת ערילי ור"ה והא תקינו להפריש על תבואה שלקח מן הנכרי למ"ד יש קנין לנכרי להפקיע מיד מעשר ולא חייש דילמא אתי לאפרושי מן הפטור על החיוב וי"ל בתבואת נכרי איכא לרצן שהיו מפרשינן ממנה תרומה ומעשר עד שלל צלו הרוצים וצטלוה כדאיתא בירושלמי דליכא דטעי ועיין שאינו נקוב נמי דחייב מדרבנן הא אמרין בפ' האשה רבה (יבמות דף פט.) גבי משאינו נקוב על הנקוב תרומה ויחזור ויתרוס בתרי מני ייית בחד מנא לא לייית אצל הכא אי מחייבין ליה לאפרושי טעי וסבר דמדאורייתא חייב דמי מפיש לידע איו דירה קבועה דאורייתא

דילמא אתי לאפרושי מן החיוב על הפטור וכן הפטור על החיוב אלא אמר אביי בשבעה דכולי עלמא לא פליגי דמחייבא כי פליגי בשאר ימות השנה רבנן סברי גורנין שאר ימות השנה אטו שבעה ור' יהודה סבר לא גורנין א"ל רבא והא סוכת החג כהן גדול קתני אלא אמר רבא בשאר ימות השנה כ"ע לא פליגי דפטורה כי פליגי בשבעה וסוכה טעמא לחוד ולשכה טעמא לחוד סוכה טעמא לחוד רבי יהודה לטעמיה דאמר ^ה סוכה דירת קבע בעינן ומחייבא במזוזה ורבנן לטעמיהו דאמרי סוכה דירת ערילי בעינן ולא מחייבא במזוזה ולשכה טעמא לחוד רבנן סברי דירה בעל כרחיה שמה דירה ורבי יהודה סבר דירה בעל כרחיה לא שמה דירה ומדרבנן הוא דתקינו לה שלא יאמרו כהן גדול חבוש בבית האסורין מאן הנא להא דתנו רבנן כל

דכיון דבההוא שעתא דיירי צה בקבע וחזו דמיחייבין לה צבעה סבר דדירה גמורה חשבינן לה ואתי לאפרושי מן הפטור על החיוב: רבנן סברי גורנין שאר ימות השנה. וה"פ שזה היתה דירה שצעה להכי גורנין שאר ימות השנה אטו הנך ז' אמר רבי יהודה והלא כמה לשכות שהיה בהן צית דירה לפעמים לשוש גורן ואפי' הכי לא גורנין בהן שאר ימות השנה אטו הנך יומי אלא לשכת פרהדרין גזירה אע"ג דלרבנן נמי גזירה היתה כדפי' הכי קאמר ר' יהודה גזירה אחריתי שלא יאמרו כ"ג חבוס צבית האסורין הוא: **רבנן סברי גורנין ור' יהודה סבר לא גורנין.** כן היא גי' רש"י ופירושו דאלעיל קאי אלשכת פרהדרין והשתא לא תיקשי דר' יהודה אדר' יהודה דהא דמחייב ר' יהודה צבוקה ואפי' מדאורייתא מדמחייב צבעה היינו צו' ימי החג והא דפטור לעיל מדאורייתא היינו צבארי ימות השנה וקשה לן מאי איתערין רבא למפרך מלישנא דכרייתא דקמני סוכת חג כהן גדול צבארייתא מיקשי ליה לאצבי מדברי עגמז דכי היכי דלא תקשה דר' יהודה אדר"י מוקי לצרייתא דסוכה צו' ימי החג דאי לאו הכי לא הוה משני מידי ממאי דפרכין מעיקרא וא"כ בלא לישנא דכרייתא דסוכת חג כהן גדול דאי לאו הכי לא הוה משני מידי ממאי לעיל וכי תימא מדרבנן כריכא למימר גזירה אטו דירה גמורה קשה א"כ לעיל נמי בלשכת פרהדרין נטרך לפרש גזירה דר' יהודה אטו דירה גמורה כי הכא ואם כן לא הוה כי מסקנא דמפרשינן משום שלא יאמרו כ"ג חבוס הוא ועוד אי גורנין בלשכת פרהדרין אטו דירה גמורה א"כ בשאר כל הלשכות נמי שהיה בהן צית דירה אמאי לא הוה לכן מזוזה ניגזור אטו דירה גמורה מיהו זה נוכל ליישב דהכי פריך והלא כמה לשכות שהיה בהן דירת ערילי כגון לשכות שהיו שומריהן צלילה ולא ציוס שלא היה להם מזוזה ואם איתא דכדירת ערילי כזו חייב דאורייתא צבעת דירה א"כ הנך נמי נחייבו צלילה אלא ע"כ צלילה דרבנן היתה אטו דירה גמורה והך דהיה צה דירת ז' צימנא וליילא מיתלפח דדירה גמורה אצל הנך לא מיתלפח הלכך לא גזרו בהן ועוד קשה מאי הוה דפריך ור' יהודה סוכת חג כהן גדול לעיל מחייב רבנן אף בשאר ימות השנה ולא מצי לחלק בין סוכה ללשכת פרהדרין כמו שחילקתי לעיל דא"כ מאי פריך והא סוכת חג כהן גדול רבנן אע"ג דגבי לשכת פרהדרין גזרי אפי' בשאר ימות השנה צבוקת חג פטרי אפילו חג משום דסוכה לא הוה ליה למימר דר' יהודה אדרבי יהודה קשיא דרבנן אדרבנן לא קשיא דמתוך תירושו של אצבי שהוא צא לתוך רבני יהודה קשה טפי לרבנן דמדמעיקרא דאפילו בלא שינויא דאצבי קשיא דרבנן אדרבנן אפילו כי מוקמינן לשני הצרייתות צבעה כ"ש לאצבי דלמך דרבנן מחייבי לעיל אפילו בשאר ימות השנה והכא פטרי אפילו חג ועוד כיון דרבנן דלעיל לא מחייבי אלא משום חג רבנן יהודה לא אמא לאפילו גיע עליהו אלא צה דאף העטם משום גזירה דשאר ימות השנה אטו ז' אלא משום שמה יאמרו כהן גדול חבוס הוא אס כן לא הוה ליה למימר צהאי לישנא לשכת פרהדרין גזירה היתה נמי דלרבנן נמי גזירה היתה אלא אצבי ליה לאפרושי הגזירה שלא יאמרו כהן גדול חבוס הוא ועוד בכל הספרים ישנים שראיתי גרסי' צהו איפכא דרבנן סברי לא גורנין ור' יהודה סבר גורנין ונראה לי כל הסוגיא צע"י דהאי דקאמר וכי תימא מדרבנן היינו משום שמה יאמרו היושב בסוכה רבנן סברי לא גורנין והכי פי' גבי לשכה חוץ מלשכת פרהדרין שזה היתה דירה פי' צבעה שזה היתה דירה דהיינו כל ז' ותו לא מחייבא מדאורייתא אצל גזירה לרבנן לית להו אמר ר' יהודה לדידכו דלמרייתו דכל ז' מדאורייתא והלא כמה לשכות שהיה בהן דירת ערילי כזו ולא היה להם מזוזה ואפי' צבעה שהיה בהן דירה אלא לשכת פרהדרין גזירה היתה שלא יאמרו כ"ג חבוס וכו' דמההוא טעמא הוא היה לה מזוזה כל השנה כי היכי דמיתפרסם מילתא לכל דדירה מעלייתא היא ולא יאמרו כהן גדול צבית האסורים הוא חבוס וגי' סוכה נמי שצעה חג כולי עלמא לא פליגי דחייב לרבנן מדאורייתא ולרבי יהודה מדרבנן כמו לגבי לשכת פרהדרין כי פליגי בשאר ימות השנה רבנן לא גזרו שאר ימות השנה אטו חג ור' יהודה גזר שלא יאמרו היושב בסוכה חג חבוס צבית האסורין הוא ויש דבדר גנאי וצווי מזה ונראה כאלו הקצ"ה מטריח על ישראל וחובשן צבית האסורים להכי חייבת צמזוזה כל

אצבעיה דאמר סוכה דירת קבע בעינן, ורבא לטעמיה דמפרש בריש סוכה [ב], [א] דטעמיה דרבי יהודה משום דירת קבע בעינן, וכן שאר אמוראי דהתם לית להו דרכא דהכא. אי נמי דאית להו דרכא וסברי דמיתבא ית לאויסו (מדרי) [דלר] יהודה סוכה דירת קבע בעינן אצל מתוך דסוכה ליכא לנשמע מיניה. ורבי יהודה סבר דירה בעל ברחיה לא שמת דירה. וטובה לאו דירה צעל כרחיה הוא שאינו זו צמיתו ואשמו וצויו צבית והולך הנה והנה, וא"ת אמאי דתיק למיתלי טעמא דרבי יהודה צבית, לימא דטעמיה דרבי יהודה דפטר לשכת פרהדרין משום דלא נתלקה ירושלם לצביתו ושמעין ליה לתקן אף צית הכנסת של כרכים. וי"ל דאי הוה פטר ליה רבי יהודה מטעם דלא נתלקה לא הוה שייך לחייב ציה מזוזה משום גזירה שמה יאמרו כי דובלי גלמא ידעי דהר הבית פטור ממזוזה דלא ציטו הוא. וצירושלמי [פ"א ה"א] ית צרייתא דמי צה וצבעיהן פרט לשעיר בה בית לשטת ועורה, ומתא אידך לרבנן, ומקוץ לה חלד כר' יהודה ודחא כרבנן.